

Státu se nedaří vybírat daně, vláda neví proč

V Česku se zatím nedaří vybírat daně. Pokud by situace z prvních čtyř měsíců letošního roku pokračovala, Česko by se mohlo stát jednou z mála zemí Evropy, kde by rozpočtový schodek začal opět růst. A to i přes všechny záměry vlády, která prohlásila, že letos schodek rozpočtu sníží a deficit udrží ve výši 135 miliard korun. Loni rozpočet skončil schodkem 156,3 miliardy.

Ekonomy začíná znepokojovat fakt, že za čtyři měsíce letošního roku daňové příjmy v meziročním srovnání klesly o necelá dvě procenta, když přitom podle předpokladů měly o téměř sedm procent růst.

"Meziroční pokles byl ovlivněn především nižším inkasem daně z přidané hodnoty, daně z příjmu právnických osob a daně z příjmu fyzických osob," uvedlo ve zprávě ministerstvo financí.

Za čtyři měsíce deficit jako odhad na půl roku

Státní rozpočet současně vygeneroval za první čtyři měsíce letošního roku deficit 67,5 miliardy, odpovídající přesně polovině celoroční předpokládané částky.

Navíc rozhodnutí Ústavního soudu o zrušení 50procentní daně u stavebního spoření prohloubí rozpočtový schodek o dalších zhruba šest miliard.

Česku tak teoreticky hrozí, že rozpočet vlády, která usiluje o snížení deficitu, přijala i řadu úsporných opatření, nakonec skončí větším schodkem, než bude očekávaných 135 miliard korun.

BILANCE STÁTNÍHO ROZPOČTU VE VYBRANÝCH OBDOBÍCH (mld. Kč)

období	01-04/11	01-03/11	01-04/10
příjmy	325,97	253,37	321,52
výdaje	393,47	278,57	399,75
bilance	-67,50	-25,20	-78,23

Vláda by měla začít analyzovat, proč má z daní méně

„I když samozřejmě čtyři měsíce neznamenají celý rok, vláda by měla začít analyzovat příčiny stavu výběru daní,“ říká ekonom Jan Mládek. S tím souhlasí i člen NERV, ekonom České spořitelny Petr Zahradník.

„Rozhodující údaje proto, jak se daří či nedaří vybírat daně, budou po červnu letošního roku, kdy svoje daňové povinnosti musí splnit i ti, kteří využijí služeb daňových poradců.

Zahradník zatím vidí dvě příčiny současného daňového problému. Ekonomika stále nefunguje tak, jak by měla, řekl Právu.

Proto se vybírá méně tzv. přímých daní, tedy závislých na ekonomickém cyklu, jako je daň z příjmu právnických a fyzických osob.

Druhou příčinu spatřuje v tom, že daňoví poplatníci si zvykli na určitou benevolenci a toleranci při výběru a kontrole v době krize, kdy tak trochu panovala daňová amnestie. Ta doba ale skončila, upozorňuje Zahradník.

To je jen začátek...

„Státní kasy se nebudou snadno plnit v celé Evropě,“ říká analytik Raiffeisenbank Aleš Michl. Přes všechna optimistická očekávání čeká celou Evropu v příštích deseti letech růst o třetinu nižší, než jsme si zvykli. Nezaměstnanost rovněž nějak výrazně nepoklesne. To, co se děje teď, je jen začátek.

My v řadě případů při našich i rozpočtových a daňových rozhodnutích dohlédneme nejvíce tak na konec volebního období. A v tom je náš problém Aleš Michl, analytik Raiffeisenbank

Největší problém spočívá v tom, že politici nevidí realitu a plánují si výdaje, na které prostě nebudou mít peníze. V Česku to jsou velké plány velké plány na dotace, dávky, investice. Souběžně ale zcela chybí stejně konkrétní plány na úspory, racionalizaci výdajů. Takový přístup je jen cesta k dalším dluhům,“ říká Michl.

„Šéf firmy McKinsey Dominic Barton na jedné konferenci uvedl, že jeho klient - korejská vláda - firmu požádala o konzultaci vize rozvoje na příštích 60 let. Takhle se uvažuje ve světě - dlouhodobě. My v řadě případů při našich i rozpočtových a daňových rozhodnutích dohlédneme nejvíce tak na konec volebního období. A v tom je náš problém,“ konstatoval Michl.

Podle Jana Mládka mezi nikoli zanedbatelné příčiny neutěšeného stavu výběru daní patří i jejich laxní výběr a to, že vláda jakoby ideově podporuje "švarcsystém", kdy lidé opouští zaměstnanecký poměr a využívají možností a výhod osob samostatně výdělečně činných.

V tom s ním souhlasí i odbory, podle kterých stále větší využívání "švarcsystému" obírá státní kasu každý rok o miliardy.

V praxi se už také projevuje, řekl dále Mládek, že vláda svými úspornými opatřeními vůči státním zaměstnancům skutečně podsekla jejich schopnost utrácet.

Úspory se prodraží

Přitom skupiny lidí, které vláda svými úspornými opatřeními postihla, tvoří jádro, které drží ve státě spotřebu na určité úrovni. Vládní úspory se tak nechtěně této vládě prodraží.

Navíc, souhlasí Mládek s Michlem, vývoj potvrzuje, že krize zdaleka není minulostí a že jsme dosud všechny její dopady ještě nepřekonali.